

Beszámoló

Memory Studies Association konferencia

Koppenhága, 2017. december 14-17.

A konferenciára az Atelier tanszékre érkező tavaszi előadók egyike hívta fel a figyelmemet. A Memory Studies Association (MSA) pár éve jött létre, ez a második konferenciájuk. Mivel készülő disszertáciomban két pilisi település, Pilisborosjenő és Pilisszentiván kollektív emlékezetével foglalkozom, mindenképpen hasznos volt egyrésről bemutatni a kutatást a nemzetközi porondon, másrészt pedig testközelből megismerni az emlékezet kutatásának nemzetközi trendjeit. Most, a konferencia után már látszik, hogy mind a két célt sikerült teljesíteni.

A három napos konferencián tudtam kapcsolatot építeni és betekintést nyertem a nemzetközi tudományosságba. Nagyon hasznosnak bizonyult a saját szekcióm is: nem hagyományos panelbe kerültem, hanem egy úgynevezett „Turbo talk” nevű műfajt honosítottak meg a szervezők. Egy óra alatt 8 előadó mutatta be röviden kutatási témáját, előadónként három perc állt rendelkezésre. Ez az extrém rövid idő tényleg csak arra volt elég, hogy a kutatás fő pontjait bemutassa az ember, röviden felvázoljon egy elméleti keretet és nagyon gyorsan eljusson a következtetéseihez. Ez a startup-pitch-hez hasonló műfaj azért bizonyult hasznosnak, mert sikerült olyan előadásokat válogatnia az előadóknak, amik közel álltak egymáshoz: mindegyik a lokális emlékezettel foglalkozott, és egy-egy település vagy településen belüli csoport kollektív emlékezetét vizsgálta. Így valódi kapcsolat volt a rövid előadások között, ami aztán nagyon jól tett a vitának, és a hivatalos programot kövező kötetlen beszélgetésnek.

Előadásom címe a következő volt: Who rules the past? Memory and its constructors in two villages in the agglomeration of Budapest. (Ki uralja a múltat? Emlékezet és konstruálói két faluban Budapest agglomerációjában.) Három szempontot szerint vizsgáltam a falvakat: hogyan jelenik meg a település története a községek közterein emlékművek, tájékoztató táblák formájában; kik írnak és milyen szempontok alapján helytörténeti köteteket; illetve milyen megemlékezések, kommemoratív aktusok kapcsolódnak a település múltjához. A három szempontot figyelembe véve megállapítható, hogy a település történetével való foglalkozás –

emléktábla állítás, írás vagy megemlékezésen való részvétel – szinte minden esetben személyes indíttatású: a szervezők, szerzők családja rendszerint generációk óta a településen él, és személyes vagy családi emlékeik jelennek meg a nyilvános diskurzusban. Ahol a kitelepítés következtében megszakadt a kontinuitás és nincs jelentős „őslakos” közösség, ott a múlt felé fordulás is sokkal gyengébb, az új beköltözőket pedig elsősorban az újabb keletű hagyományok szólítják meg – Pilisborosjenőn a várjátékok, Pilisszentivánon pedig a Napforduló Fesztivál érdemes a kiemelésre.

A konferencia eseményei közül fontosnak tartom kiemelni a Career Advice Panel-t, amin tapasztaltabb kutatók szerveztek kerekasztalt a fiatal kutatók lehetőségeiről, illetve az MSA mentorprogramja is bemutatásra került. Ezen kívül több kiváló előadás, vita vagy személyes beszélgetés járult hozzá ahhoz, hogy igazán hasznossá váljon a konferencia. Ezúton is szeretnék köszönetet mondani az ELTE Tehetséggondozási Tanácsának, hogy lehetőséget adott az MSA konferencián való részvételre!

Bayer Árpád